

Πλαίσιο

Το κοινωνικό περιβάλλον και κλίμα είναι αναπόσπαστο μέρος του μαθησιακού περιβάλλοντος, καθώς έχει βαρύτητα στην επιτυχία και τη μαθητεία του περιεχομένου του μαθήματος. Για να είναι θετικό και ασφαλές, το μαθησιακό περιβάλλον πρέπει να διασφαλίζει ότι είναι ένα μέρος όπου η μαθησιακή διαδικασία διεξάγεται από τον εκπαιδευτικό με επιτυχία και προστατεύεται από πιθανά αρνητικά αποτελέσματα.

Αυτή η διάθεση μπορεί να διαμορφωθεί με λίγες κοινωνικές συνθήκες με την καθιέρωση ενός σαφούς συνόλου **κανόνων συμπεριφοράς, την οργάνωση της εργασίας στην τάξη και το επικοινωνιακό σύστημα ενίσχυσης.**

Η ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών των μαθητών και οι στιγμές διαλείμματος πρέπει επίσης να εξασφαλίζονται, ώστε να τους δίνεται χρόνος και ευκαιρία να αποφορτιστούν από την προηγούμενη ώρα εργασίας και να αντιπαρατεθούν μεταξύ των ζευγαριών.

Συμπεριφορά και κανόνες

Η οργάνωση μιας τάξης μπορεί να σημαίνει ότι πρέπει να αντιμετωπίσετε μια ομάδα νέων και συχνά δραστήριων μαθητών.

Τα επεισόδια εξόδου, οι συναισθηματικές ενοχλήσεις και οι υπερβολικές αντιδράσεις είναι καθημερινό φαινόμενο. Η επίλυση αυτού του είδους των θεμάτων μπορεί να είναι πολύ απογοητευτική τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές: η απειρία και η βιολογική πορεία ανάπτυξης των μαθητών μπορεί να επηρεάσει τη συμπεριφορά τους με ασυνείδητους τρόπους - η καταπίεση αυτών των καταστάσεων μία προς μία μπορεί να είναι προβληματική και μη παραγωγική.

Για να υποστηρίξετε τη δημιουργία ενός παραγωγικού ομαδικού συστήματος, η **θέσπιση κανόνων** και η παρουσίασή τους με σαφήνεια στην τάξη, ώστε να τους υπενθυμίζετε τους στόχους σας και τις συνέπειες που μπορεί να έχει η συμπεριφορά τους, μπορεί να κάνει τη διαφορά στη συμπεριφορά της τάξης.

Καταστολή μη παραγωγικής συμπεριφοράς:

- δείξτε ενδιαφέρον για τα προσωπικά προβλήματα των μαθητών.
- δημιουργήστε έναν ειδικό χώρο δημόσιας/ προσωπικής συζήτησης με τους μαθητές για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν
- ελέγξτε τακτικά τις ανάγκες συζήτησης
- ενισχύστε θετικά την καλή συμπεριφορά και την παραγωγική στάση και συμπεριφορά

Οργάνωση της εργασίας στην τάξη

Η εργασία στην τάξη μπορεί να διαφοροποιηθεί από το κλασικό μάθημα, δημιουργώντας εναλλακτικές και **διαφοροποιημένες** στιγμές μάθησης, οι οποίες στοχεύουν στους διδακτικούς στόχους, ενώ παράλληλα ικανοποιούν τις ανάγκες των μαθητών για κοινωνική επαφή, διασκέδαση και εκτόνωση του μυαλού. Η κανονικότητα στον προγραμματισμό του μαθήματος, αν εκληφθεί θετικά, μπορεί να επιφέρει μια σταθερή και παραγωγική τάξη.

Τι είναι ένα θετικό μαθησιακό περιβάλλον;

Μια θετική ατμόσφαιρα μπορεί να προωθηθεί δίνοντας προσοχή στις ανάγκες των μαθητών και σχεδιάζοντας το μάθημα λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω:

- ανάγκη για κοινωνική ανταλλαγή
- ομότιμη μάθηση
- έκφραση προσωπικών απόψεων
- λαμβάνοντας υπόψη τα προσωπικά τους επιτεύγματα
- λαμβάνοντας υπόψη τα προσωπικά τους όρια
- διαλείμματα και ελεύθερος χρόνος σε αυτά:

Η **ενίσχυση** είναι μια πρακτική που εξακολουθεί να αξιοποιείται από τον εκπαιδευτικό τομέα, η οποία αναπτύχθηκε από τη συμπεριφορική ψυχολογία ακολουθώντας την ιδέα ότι:

"ένα άτομο τείνει να επαναλάβει μια προτεινόμενη συμπεριφορά με μεγαλύτερη/λιγότερη συχνότητα με βάση την απάντηση που έλαβε η ίδια συμπεριφορά από τον κοινωνικό του περίγυρο".

Με το παρόν εννοούμε τη **θετική ενίσχυση** ως εκπαιδευτική κλιμάκωση που συνίσταται στη "θετική ενίσχυση της καλής και επιθυμητής συμπεριφοράς" ή στην "αρνητική ενίσχυση ή αποφυγή της κακής συμπεριφοράς".

Η συμπεριφορική ψυχολογία μελέτησε επί μακρόν τα συστήματα θετικής/αρνητικής ενίσχυσης για να καθορίσει ποιο είναι το πιο αποδοτικό για εκπαιδευτικούς σκοπούς: η θετική ενίσχυση παρουσιάζει τα καλύτερα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα.

Θετική ενίσχυση

- Επιβραβεύστε την καλή συμπεριφορά και τις σημειώσεις.
- Αναθέστε ένα βραβείο για την επίτευξη ενός στόχου.
- Δείξτε την επιθυμητή συμπεριφορά.
- Δώστε προσοχή στην καλή συμπεριφορά.
- Βρείτε έναν προσωπικό χώρο συζήτησης.

Αρνητική ενίσχυση

- Κατακρίνετε την κακή εργασία
- Τιμωρείτε τη μη επίτευξη ενός στόχου.
- Επιτρέπετε την κακή συμπεριφορά.
- Δίνετε προσοχή στην κακή συμπεριφορά.
- Γελοιοποιείτε μπροστά στην τάξη.

Μπορείτε να καθιερώσετε ένα **σύστημα επιβράβευσης** που θα βασίζεται στη θετική ενίσχυση και θα είναι προσαρμοσμένο στην ηλικία των μαθητών:

συμβολική οικονομία
βάθρο παραγωγικών μαθητών
αυτοκόλλητα διάθεσης

Υπάρχει η δυνατότητα να καθιερώσετε μικρά βραβεία για την επίτευξη υψηλότερων στόχων, αλλά αυτά θα πρέπει να συμφωνηθούν άμεσα με τους μαθητές, να είναι ελκυστικά και να λαμβάνουν υπόψη την ηλικία των μαθητών.

Πηγές

Για να εμβαθύνετε τις γνώσεις σας σε αυτό το θέμα, μελετήστε το κεφ. 3 του **Οδηγού** ή συμβουλευτείτε το βιβλίο **"Αλληλεπίδραση μαθητών-καθηγητών σε διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης"** του Robert D. Wright. Η έκδοση αυτή αντιμετωπίζει τη δυναμική της σχέσης μαθητών-καθηγητών σε ψηφιακά περιβάλλοντα, παρέχει προτάσεις και πρακτικές συμβουλές σχετικά με την ανάπτυξη παραγωγικού διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος.